

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 472/2023
24.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Китаровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2853/21 од 28.11.2021. године, у седници одржаној 24.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2853/21 од 28.11.2021. године у ставу другом, преиначујућем делу става трећег изреке и ставу четвртом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 3053/20 од 24.03.2021. године у делу става првог изреке за износ од 1.918.095,62 динара (све по појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа па до исплате), као и уплата доприноса на те износе, става другог изреке и става четвртог изреке за трошкове поступка разлике од 205.974,00 динара до 300.474,00 динара, а захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка **ОДБИЈА СЕ** као неоснован.

II ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене ревизије странака изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2853/21 од 28.11.2021. године, у преосталом делу.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 217.422,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3053/20 од 24.03.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених нето плата за период од 01.09.2015. до 31.05.2018. године, исплати износ од укупно 2.302.150,09 динара у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом почев од дана доспелости до исплате, ближе означено у садржини тог става. Ставом другим

изреке, обавезана је тужена да на износе из става првог изреке у корист тужиоца обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.09.2015. године до 31.05.2018. године и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених нето плата у периоду од 01.09.2015. до 31.05.2018. године исплати износ од још 232.598,95 динара, преко досуђеног износа од 2.302.150,09 динара, до укупно траженог износа од 2.534.740,04 динара у појединачно опредељеним месечним износима, са законском затезном каматом почев од дана доспелости до исплате, све означено у садржини тог става, као и да на те износе у корист тужиоца обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.09.2015. до 31.05.2018. године и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 300.174,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2853/21 од 28.11.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3053/20 од 24.03.2021. године у деловима става првог и другог изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених нето плате за период од 01.09.2015. године закључно са 31.05.2018. године исплати укупан износ од 384.054,40 динара и то износе ближе означене у том ставу изреке са законском затезном каматом од дана доспелости сваког појединачног износа па до коначне исплате, као и да на ове износе у корист тужиоца обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.09.2015. године закључно са 28.02.2018. године (изузев децембра 2016. године, јануар и март 2017. године) и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање Филијала за Град Београд према стопи важећој на дан уплате, као и у ставу трећем изреке, а жалба тужене и тужиоца се у том делу одбијају као неосноване. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3053/20 од 24.03.2021. године у осталим деловима става првог и другог изреке, којима је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због мање исплаћене нето плате за период од 01.09.2015. године закључно са 31.05.2018. године преко износа означених у ставу првом изреке те пресуде исплати укупан износ од 1.918.095,00 динара, у појединачним износима од дана доспелости сваког појединачног износа и са законском затезном каматом од доспелости па до исплате, као и да на ове износе у корист туженог обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за назначени период и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала за Град Београд према стопи важећој на дан уплате и тужбени захтев тужиоца у том делу се одбија као неоснован. Ставом трећим изреке, потврђено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртог изреке првостепене пресуде, а жалба тужене у том делу одбија као неоснована, док је у осталом делу става четвртог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3053/20 од 24.03.2021. године решење о трошковима парничног поступка преиначен и захтев тужиоца за износ преко 205.924,00 динара до износа од 300.474,00 динара на име трошкова парничног поступка и наплата износа од 500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате, одбија се као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка од 33.000,00 динара у року од 15 дана. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, странке су изјавиле благовремену ревизију на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, побијајући другостепену преуду у потврђујућем и преиначујућем делу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погршено и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана, а делимично недозвољена, док је ревизија тужене недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужиоца неосновано се указује на битну повреду одредаба поступка из члана 374. Закона о парничном поступку у вези члана 8. истог Закона учињен у поступку пред другостепеним судом имајући у виду да је другостепена пресуда донета у седници већа на основу чињеничног стања утврђеног у поступку пред првостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу на неодређено време код тужене у Одељењу за ..., Управе за ... на основу решења од 01.12.2019. године премештен је на радно место послови ... у Служби за борбу против организованог криминала у складу са Уредбом о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа за сузбијање организованог криминала. Приликом преласка у СБПОК зарада тужиоцу износила је 45.669,53 динара а двоструко увећање износило би 91.339,06 динара. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђена је разлика између плате која је у утуженом периоду исплаћена тужиоцу и припадајуће плате према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 14/2003 ... 114/2014) према Уредби у износу од 2.302.150,09 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио тако што је тужену обавезао да му исплати разлику до двоструког износа плате, без минулог рада, на основу одредбе члана 2. Закона о платама државних службеника и намештетника („Службени гласник РС“, бр. 62/2006 ... 99/2010), члана 146. став 1. и 2. Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр. 101/2005, 63/2009), члана 10. и 18. став 1. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 42/02 ... 61/05) и члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 14/2003 ... 114/2014). По мишљењу првостепеног суда, тужени тужиоцу у утуженом периоду није исплатио плату у двоструком износу, што представља неправилан рад органа тужене па је она одговорна и дужна да тужилци накнади штету на основу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима. За износ од 232.598,95 динара захтев је одбио јер према налазу вештака тај износ тужиоцу не би припао, а тужилац није имао примедби на налаз вештака.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете за износ од 1.918.095,62 динара, са припадајућом каматом, јер је закључио, супротно закључку првостепеног суда, да тужиоцу не припада досуђена разлика до двоструког износа плате коју је остварио на пословима на описаном радном месту већ му припада евентуална разлика

плате на бази двоструке плате из месеца који претходи месецу преласка у службу – децембра 2019. године. Потврдио је првостепену пресуду за износ од 384.054,47 динара и за одбијајући део захтева док је у преосталом делу првостепену пресуду преиначио и захтев одбио као неоснован.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужилац указује да је преиначењем првостепене пресуде другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005 ... 32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

На основу одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 42/02 ... 61/05), лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварили на пословима са који су ступили на рад у те организационе јединице док је ставом другим истог члана закона прописано да плате уређује Влада Републике Србије.

Одредбом члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежним за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 14/03 ... 114/2014), прописано је да плата старешине службе и заменика старешина службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у посебној притворској јединици, се обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остварили на пословима са којих су ступили на рад у организационој јединици из члана 1. ове уредбе. На основу одредбе члана 3. став 5. исте уредбе, прописано је да приликом обрачунавања двоструког износа плате у смислу става 1. – 4. тог члана Уредбе, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом.

Запослени који су пре ступања на рад у службу за борбу против организованог криминала били радно ангажовани у министарству унутрашњих послова, што је овде случај, имају право на двоструки износ плате коју би остварили на пословима и задацима у том министарству, уз органичење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала. То значи да се двоструки износ плате, у смислу наведене законске одредбе, обрачунава са свим увећањима плате коју би то лице остварило на ранијем радном месту, односно да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате у овим организационим јединицама. Због тога, није правилно становиште другостепеног суда да основ за обрачун разлике плате у спорном периоду представља двострука плата коју би тужилац остварио у месецу који претходи месецу преласка у службу, односно у децембру 2019. године, без обрачунатог увећања које би остварио на том радном месту. Наиме, другостепени суд погрешно сматра да мерило за обрачун двоструког износа основне плате у читавом спорном периоду представља само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио њеном распоређивању на радно место у Службу за борбу против организованог криминала, не узимајући у обзир промене у висини основне плате до којих је дошло у спорном периоду обрачуна, а како је то утврдио вештачењем првостепени суд. У том смислу, у складу са привилним закључком првостепеног суда, тужиоцу припада право на накнаду штете због неосновано умањене зараде у утуженом периоду, према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, са припадајућом законском затезном каматом

и доприносима за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, па је Врховни суд преиначио другостепену пресуду, у побијаном, преиначујућем делу, одбио жалбу тужене и у том делу потврдио првостепену пресуду.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе туженог, потврђена је и првостепена пресуда у делу одлуке о трошковима првостепеног поступка, који су тужиоцу правилно признати применом одредбе члана 153. став 1., 154. и 163. став 1. – 4. Закона о парничном поступку, а правилно је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије тужиоца и тужене изјављених против потврђујућег дела другостепене пресуде, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да су ревизије, у том делу, недозвољене.

Одредбом члана 441. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија дозвољена у парницама у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. У свим другим случајевима, у парницама из радног односа, о дозвољености ревизије одлучује се на основу одредбе члана 403. став 3. истог закона, у зависности од вредности предмета спора побијаног дела.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 27.07.2018. године а вредност предмета спора је 2.534.740,04 динара.

Имајући у виду да је ово имовинскоправни спор у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија тужене против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену није дозвољена на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, док тужилац нема правни интерес за изјављивање ревизије против дела пресуде којом је успео у спору.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

Одлуку садржану у ставу трећем изреке Врховни суд је донео применом одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку. Тужиоцу су признати трошкови и то: 33.000,00 динара на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије, према важећој Адвокатској тарифи, на име судске таксе за ревизију 122.948,00 динара, на име таксе за одлуку по ревизији 184.422,00 динара, према важећој ТТ, а што све укупно чини износ од 217.422,00 динара.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**